

Over de bouwstenen van hechting

De bouwstenen van hechting bieden de mogelijkheid om beter in te schatten in welke fase het adoptiekind en zijn ouders zitten wat betreft het hechtingsproces. Het model geeft ook met behulp van video-interactiebegeleiding ouders de nodige handvatten om het hechtingsproces te bevorderen.

BOUWSTENEN VAN HECHTING (Truus Bakker-van Zeil)

5 jr ↑	CREATIVITEIT zelf problemen oplossen, ook met anderen, empathie, rollenspel	VERTROUWEN vertrouwen hebben in het kind, begeleiden en loslaten
2,5 - 5 jr	ZELFSTANDIGHEID kind weet dat het zelf iets kan, ik-besef, innerlijk beeld van ander, concentreren, geven en nemen	STEVIGHEID EN DUIDELIJKHEID meer ruimte voor zichzelf, grenzen stellen zonder af te wijzen
9 mn – 2,5 jr	ZELFVERTROUWEN de wereld verkennen, leren omgaan met scheidingsangst, wederkerigheid, gedeelde vreugd	STEUNEN EN MEELEVEN steunen en stimuleren, meeleven en begrip, kind zelf laten ontdekken, benoemen
3 - 9 mndn	TOEVERTROUWEN overgave, zich openen voor de ander, voorkeur ontwikkelen voor vaste verzorgers	GEVEN Verzorgen, spiegelen, meeleven, meekijken, volgen
0-3 mndn	BASISVEILIGHEID er mogen zijn, eigen plek hebben, thuisgevoel, lichamenlijk welbevinden	VERANTWOORDELIJK, ZORGEN VOOR levensvoorwaarden scheppen, leiding geven, reageren op behoefte/signalen van het kind, lichamenlijk contact, reguleren
	Kind ↑	Ouders ↑

Bouwsteen 1 (0 - 3 maanden): basisveiligheid

Een pasgeboren baby is hulpeloos en afhankelijk van de zorg van mensen in zijn omgeving. Als er aan zijn basisbehoeften wordt voldaan: eten, slaap, schone luier en liefdevol contact, wordt de wereld voorspelbaar. De baby voelt zich prettig en veilig. Krijgt de baby niet voldoende zorg of de ene keer

wel en de andere keer niet, dan leidt dat tot spanning. Dat kan zich uiten in lusteloosheid, apathie of juist heel erg onrustig zijn.

Bouwsteen 2 (3 - 9 maanden): toevertrouwen

In deze periode leert de baby zijn ouders als belangrijke personen herkennen. Hij zoekt actief contact en krijgt een voorkeur voor één persoon, meestal voor degene die het meest voor hem zorgt. Voorspelbaar reageren en meeleven is belangrijk in deze fase. Er ontstaat steeds meer wisselwerking tussen ouder en kind. Als er geen vertrouwde verzorger is of de verzorger is onvoorspelbaar, dan ontstaat er wel een emotionele band maar de baby ervaart de relatie als minder 'veilig'. Dat kan zich uiten in het vermijden van contact, afwijzen, vastklampen of wegstaren.

Bouwsteen 3 (9 maanden - 2,5 jaar): zelfvertrouwen

Zelf op onderzoek uitgaan staat nu centraal. Het kind kan zelf iets pakken, achter zijn ouders aanlopen en dingen uitproberen. Ook leert hij met frustraties omgaan. Als de eerste twee fasen goed zijn doorlopen, durft hij erop te vertrouwen dat moeder weer terugkomt, ook al is ze even weg. Er ontstaat een evenwicht tussen zelf op onderzoek uitgaan en steun vragen. Als ouders te beschermend zijn of juist te weinig beschikbaar, uit zich dat op verschillende manieren, bijvoorbeeld door passief of klamperig te zijn of snel jaloers, hebberig, agressief, onzeker of doelloos rondlopen.

Bouwsteen 4 (2,5 - 5 jaar): zelfstandigheid

Heeft het kind voldoende vertrouwen, dan maakt hij zich los en gaat ontdekken wie hij zelf is, wat hij zelf kan. Taal speelt hierbij een belangrijke rol. In deze fase leert het kind zich ook te concentreren, om te gaan met grenzen en rekening te houden met anderen. Het echte opvoeden begint en is het belangrijk dat ouders redelijke eisen en grenzen stellen. Als de ouder onvoldoende tegemoet kan komen aan de behoeften van het kind dan wordt het kind niet zelfstandig. Het kind kan dan overkomen als eenzaam, koppig, onzelfstandig, dwangmatig, star of grillig.

Bouwsteen 5 (5 jaar >): creativiteit

Vanaf een jaar of vijf ontdekt een kind dat het zelf actief kan ingrijpen. Hij leert voor zichzelf opkomen en oplossingen te bedenken voor problemen, eventueel met wat hulp. Hij kan zich steeds beter inleven in anderen. In rollenspellen, zoals 'vadersje en moedertje', wordt dit geoefend. Wanneer de ouders hun kind niet genoeg ruimte en vertrouwen geven, kan het kind zich machteloos voelen. Dit kan zich uiten in minderwaardig voelen, bang zijn om te falen, dwingend, manipulerend of provocerend